

ВПЛИВ РІВНЯ МОНЕТИЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ НА ЕКОНОМІЧНЕ ЗРОСТАННЯ В УКРАЇНІ

THE INFLUENCE OF THE LEVEL OF MONETIZATION OF THE ECONOMY ON ECONOMIC GROWTH IN UKRAINE

У статті досліджено особливості монетизації економіки України та проведено кількісну і якісну оцінку впливу її рівня на економічне зростання. Визначено, що між динамікою рівня монетизації та темпами приросту реального ВВП є досить тісний кореляційний зв'язок. Водночас розрахунки не підтвердили наявності статистичної значущості взаємозв'язку між динамікою рівня монетизації та темпами приросту номінального ВВП, а також між темпами інфляції та рівнем монетизації економіки. Обґрунтовано основні напрями підвищення рівня монетизації економіки України та її впливу на економічне зростання.

Ключові слова: грошовий обіг, монетарне регулювання, монетизація економіки, економічне зростання, валовий внутрішній продукт.

В статье исследованы особенности монетизации экономики Украины и проведена количественная и качественная оценка влияния ее уровня на экономический рост. Определено, что между динамикой уровня монетизации и темпами прироста реального ВВП существует достаточно тесная корреляционная связь. Вместе с тем, расчеты не подтвердили наличие статистически значимой взаимосвязи между динамикой уровня монетизации и темпами

прироста номинального ВВП, а также между темпами инфляции и уровнем монетизации экономики. Обоснованы главные направления повышения уровня монетизации экономики Украины и ее влияния на экономический рост.

Ключевые слова: денежное обращение, монетарное регулирование, монетизация экономики, экономический рост, валовой внутренний продукт.

In the article the features of monetization of the Ukrainian economy are investigated and a quantitative and qualitative assessment of the influence of its level on economic growth is carried out. It is determined that there is a fairly close correlation between the dynamics of the level of monetization and the rates of growth of real GDP. At the same time, the calculations did not confirm the existence of a statistically significant relationship between the dynamics of the level of monetization and the growth rates of nominal GDP, as well as between inflation rates and the level of monetization of the economy. The main directions of increasing the level of monetization of the Ukrainian economy and its impact on economic growth are substantiated.

Key words: monetary circulation, monetary regulation, monetization of the economy, economic growth, gross domestic product.

УДК 336.711

Льон І.М.

аспірант кафедри економіки та менеджменту
Університет банківської справи

Постановка проблеми. Збалансоване забезпечення економіки країни грошима, яке характеризується як процес її монетизації, є необхідною умовою ефективного функціонування не лише грошового ринку, а й фінансової та економічної систем країни.

Упродовж останніх років через фінансову та політичну кризу управління процесом монетизації економіки України відбувається в умовах фінансової та економічної нестабільності і характеризується незбалансованістю структури грошової маси, низькою ефективністю монетарної політики та механізмів грошово-кредитного регулювання загалом, що знаходить свій прояв у непропорційному зростанні грошової маси порівняно зі зростанням реального валового внутрішнього продукту. Тому дослідження проблем управління монетизацією економіки та визначення її впливу на забезпечення стійкого економічного зростання в Україні має важливе практичне значення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналіз наукових досліджень, що присвячені проблемам монетизації економіки та її впливу на економічне зростання, свідчить про те, що в науковій літературі ці питання опрацьовані досить повно. Значна увага питанню удосконалення грошово-кредитної політики та регулювання грошового обігу

з метою підтримки необхідного рівня монетизації економіки та посиленню її впливу на забезпечення стійкого економічного зростання приділяється в роботах О.В. Дзюблюка, В.В. Жупанина, В.В. Іванова, В.В. Крилової, В.Л. Кротюка, О.К. Малютіна, В.І. Міщенко, С.В. Міщенко, С.В. Науменкової, А.П. Петріни, Б.І. Соколова, А.В. Сомика, І.А. Шумила та багатьох інших учених.

Так, С.В. Міщенко досліджує проблеми забезпечення стабільності функціонування грошово-кредитної сфери, розвитку монетарної політики, питання трансформації завдань і функцій центральних банків і впливу процесів монетизації на динаміку грошової маси [1, 2, 3]. У наукових працях С.В. Науменкової висвітлено питання регулювання грошового обігу в умовах трансформації ролі та функцій центральних банків у сучасних умовах і забезпечення стабільності грошово-кредитного ринку на основі запровадження таргетування інфляції та покращення фінансового обслуговування населення як складника кредитно-депозитної емісії [4, 5, 6]. А.П. Петріна досліджує проблеми забезпечення стабільності банківської системи на основі реалізації нових монетарних режимів [7]. В.В. Жупанин зосереджує свою увагу на питаннях підвищення норми накопичення в економіці та управління заощадженнями

населення [8]. У роботах В.В. Іванова досліджуються проблеми розвитку фінансових ринків та їх впливу на стійкість грошового обігу й економічний розвиток [9]. В.В. Крилова та В.Л. Кротюк аналізують вплив банківського регулювання і нагляду за діяльністю фінансових інститутів на стабільність грошового ринку [10, 11]. В.І. Міщенко розглядає питання функціонування валютного ринку України, завдання розвитку фінансового сектору та проблеми таргетування інфляції [12, 13, 14]. У роботах Б.І. Соколова досліджено окремі аспекти вдосконалення платіжних систем і платіжних інструментів [15], а А.В. Сомик та І.А. Шумило висвітлюють європейський досвід використання окремих монетарних інструментів у процесі реалізації центральними банками грошово-кредитної політики [16].

Слід зазначити, що у дослідженнях багатьох авторів процес монетизації економіки розглядається здебільшого в аспекті організації та регулювання грошового обігу; рідше – в контексті реалізації грошово-кредитної політики та функціонування монетарного трансмісійного механізму. Водночас такі аспекти управління процесом монетизації економіки, як функціонування збалансованого грошово-кредитного ринку та його вплив на економічне зростання, ще залишаються поза увагою дослідників, внаслідок чого відсутні комплексні дослідження щодо кількісного визначення впливу рівня монетизації економіки на економічне зростання (зокрема, на динаміку валового внутрішнього продукту). Необхідність вирішення цих завдань потребує посилення уваги до питань оцінки впливу рівня монетизації економіки на динаміку валового внутрішнього продукту.

Постановка завдання. Метою статті є дослідження основних факторів і напрямів впливу монетизації економіки на економічне зростання та визначення кількісних взаємозв'язків динаміки рівня монетизації економіки з темпами приросту реального валового внутрішнього продукту в Україні.

Виклад основного матеріалу дослідження. Процес монетизації є складним економічним явищем, яке комплексно характеризує ступінь насиченості економіки грошима, а також рівень монетарної збалансованості окремих ринків і секторів економіки (зокрема, грошово-кредитного та валютного, фінансового сектору, ринку капіталів, платіжного ринку тощо) та сприяє забезпеченню стабільності банківської та всієї фінансової системи країни [1, с. 41; 3, с. 17, с. 169; 18, с. 41]. Тому головним завданням процесу монетизації економіки повинно бути сприяння економічному зростанню та розвитку країни.

Аналіз наукової літератури дає змогу дійти висновку, що головними напрямками забезпечення стійкого підвищення рівня монетизації економіки є: суворе дотримання принципів розроблення та реалізації грошово-кредитної політики, узго-

дження обсягів і динаміки грошової бази і грошових агрегатів із темпами зростання реального валового внутрішнього продукту, посилення механізмів підтримання стійкості грошового обігу та вдосконалення механізмів фінансового посередництва, проведення виваженої валютної політики, активізація каналів монетарного трансмісійного механізму, зниження рівня фіскального домінування; підвищення рівня довіри до банківської системи [14, с. 8; 19, с. 367; 20, с. 24; 21, с. 70].

Управління процесом монетизації економіки здійснюють центральний банк як емісійний центр, шляхом проведення відповідної емісійної та грошово-кредитної політики, а також окремі фінансові інститути, які шляхом дотримання встановлених регулятором нормативів і правил роботи на грошово-кредитному ринку та ринку капіталів сприяють процесам збалансованого та пропорційного переміщення фінансових ресурсів між окремими секторами та суб'єктами господарювання [22, с. 98; 23, с. 44; 24, с. 91; 25, с. 8; 26, с. 12; 27, с. 14].

Як зазначається у науковій літературі, основними факторами, що впливають на рівень і динаміку монетизації економіки, є зміна попиту та пропозиції грошей, які формують рівноважний стан грошово-кредитного ринку, рівень розвитку фінансового сектору та фінансового ринку, довіра суб'єктів ринку до національної валюти та банківської системи країни, а також стан і рівень соціально-економічного розвитку країни [2, с. 43; 8, с. 55; 28, с. 148; 29, с. 54; 30, с. 32]. Водночас є і зворотний зв'язок між цими чинниками та рівнем монетизації економіки, а тому процес монетизації також слід розглядати як похідну від рівня розвитку фінансово-кредитної системи та економіки загалом.

Сьогодні управління процесом монетизації економіки в Україні відбувається в умовах розбалансованого грошово-кредитного та валютного ринків, деформованого ринку державних цінних паперів, необґрунтованого використання квазіфіскальних операцій, незбалансованого та непропорційного розвитку окремих інститутів фінансового сектору, що свідчить про низьку ефективність управління процесом монетизації економіки [5, с. 32; 13, с. 28; 31, с. 10; 32, с. 42; 33, с. 31]. Така ситуація вимагає від Національного банку України розроблення та реалізації системного підходу до організації управління процесом монетизації економіки шляхом використання нових методів та інструментів на основі збалансування структури каналів емісії грошей, підвищення дієвості монетарного трансмісійного механізму, вдосконалення механізмів рефінансування банків, запровадження ефективної процентної та валютної політики, а також вдосконалення структури грошової бази і грошових агрегатів.

З метою визначення характеру впливу рівня монетизації на динаміку валового внутрішнього

продукту та його кількісної оцінки автором проведено кореляційно-регресійний аналіз на основі даних Національного банку та Державної служби статистики України за 1999-2017 рр.

Як змінні було обрано річні темпи приросту реального валового внутрішнього продукту (y) та приріст рівня монетизації до попереднього року (x). У результаті розрахунків було отримано таке рівняння лінійної регресії:

$$y = 0,9770 + 0,6593 x, \quad (1)$$

де y – темп приросту реального ВВП до попереднього року, %; x – приріст рівня монетизації економіки до попереднього року, п. п.

Аналіз одержаних результатів свідчить, що зв'язок між обраними показниками прямий, тобто приріст рівня монетизації економіки сприяє підвищенню темпів зростання реального валового внутрішнього продукту. Економічна інтерпретація одержаних результатів дає змогу припустити, що за підвищення рівня монетизації економіки на 1 п. п. темп приросту реального валового внутрішнього продукту може збільшитися на 0,659 п. п.

За шкалою Чеддока рівень зв'язку між обраними факторами класифікується як «помірний». Коефіцієнт кореляції становить $r = 0,4772$, а коефіцієнт детермінації – $R^2 = 0,2277$. Таке значення коефіцієнта детермінації свідчить, що в 22,8% ситуацій приріст рівня монетизації приводить до приросту темпів зростання реального ВВП. Решту 77,2% змін темпів приросту реального валового внутрішнього продукту можна пояснити факторами, що не враховані в моделі, оскільки, як зазначалося раніше, монетизація є складним комплексним явищем.

Достовірність розрахованої моделі підтверджується тим, що фактичне значення критерія Стьюдента становило $t = 2,369$ і перевищувало його критичне значення $t_{кр} = 2,093$. Фактичне значення критерія Фішера дорівнювало $F = 5,61$ і перевищувало його табличне значення $F_{табл} = 4,38$. Середня похибка апроксимації становила 13,26% (табл. 1). Це означає, що зв'язок між темпами приросту реального валового внутрішнього продукту та показником приросту рівня монетизації економіки є статистично значущим.

Таблиця 1

Показники якості рівняння регресії, що характеризує вплив монетизації економіки України на економічне зростання в 1999-2017 рр.

Показник	Значення
1. Коефіцієнт кореляції	0,477
2. Коефіцієнт детермінації	0,228
3. Середній коефіцієнт еластичності	0,486
4. Середня похибка апроксимації	13,26

Джерело: розрахунки автора

На основі теоретичного аналізу та вивчення наукової літератури [7, с. 16; 9, с. 40; 17, с. 170; 30, с. 32; 34, с. 29; 35, с. 72] можна було очікувати, що вплив рівня монетизації на темпи приросту номінального валового внутрішнього продукту буде значно суттєвішим. Для цього на основі даних Національного банку України та Державної служби статистики України за 1999-2017 рр. було побудовано рівняння лінійної регресії:

$$y = 19,4198 - 0,2216 x, \quad (2)$$

де y – темп приросту номінального ВВП до попереднього року, %; x – приріст рівня монетизації до попереднього року, п. п.

Однак проведений аналіз показав, що розраховане рівняння (2) не є статистично значущим. Так, коефіцієнт кореляції становив $r = -0,1072$, коефіцієнт детермінації – $R^2 = 0,01146$. Коефіцієнт еластичності був меншим за 1 ($-0,0162$), а значення критеріїв Стьюдента і Фішера – меншими за табличні, що свідчить про відсутність зв'язку між обраними показниками.

Таким чином, можна дійти висновку, що приріст рівня монетизації економіки не впливає на темпи приросту номінального валового внутрішнього продукту. Можна вважати, що це автономні процеси. Натомість головним чинником приросту номінального валового внутрішнього продукту в досліджуваному періоді були саме високі темпи інфляції.

Такий висновок підтверджується розрахунками взаємозв'язку між рівнем монетизації та рівнем інфляції, виконаними за 1999-2017 рр. У результаті розрахунків одержано таке рівняння:

$$y = 44,9741 - 0,04166 x, \quad (3)$$

де y – рівень монетизації економіки, %; x – рівень інфляції (за ІСЦ), %.

Одержані результати свідчать, що коефіцієнт кореляції становить $r = 0,00104$, а коефіцієнт детермінації – $R^2 = 0,032182$. За таких умов можна констатувати, що зв'язок між рівнем інфляції та рівнем монетизації економіки відсутній.

Висновки з проведеного дослідження. Проведене дослідження дає змогу дійти висновку, що між динамікою рівня монетизації економіки і темпами економічного зростання є досить тісний зв'язок. Проведені в статті розрахунки дають змогу стверджувати, що приріст рівня монетизації на 1 п. п. сприяє підвищенню темпів приросту реального валового внутрішнього продукту на 0,659 п. п.

Водночас розрахунки не підтвердили статистичну значущість взаємозв'язку між динамікою рівня монетизації та темпами приросту номінального валового внутрішнього продукту, а також між темпами інфляції та рівнем монетизації економіки. Це свідчить про те, що монетизація є складним економічним явищем, яке формується під впливом специфічних факторів.

Тому управління процесом монетизації економіки слід розглядати як сукупність пов'язаних між собою цілеспрямованих і послідовних дій центрального банку, фінансово-кредитних установ і держави у сфері регулювання грошового обігу з метою одержання результатів, які покликані забезпечити фінансову стабільність та економічне зростання.

Першочерговими заходами у сфері підвищення рівня монетизації економіки повинні бути: забезпечення макроекономічної стабільності; реалізація науково обґрунтованої стратегії грошово-кредитної політики центрального банку; вдосконалення механізмів рефінансування банків; фінансове оздоровлення банківської системи і проведення банками виваженої кредитної та депозитної політики.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Міщенко С.В. Економічна сутність процесу монетизації та його роль у забезпеченні розвитку економіки та стабільності фінансової системи / С.В. Міщенко // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Економіка. 2015. № 10(175). С. 40-45.
2. Міщенко С.В. Проблеми оцінки впливу стабільності функціонування грошово-кредитної сфери на економічну безпеку країни / С.В. Міщенко // Фінанси України. 2010. № 7. С. 35-49.
3. Міщенко С.В. Влияние уровня монетизации экономики на динамику денежной массы / С. Мищенко // Экономика и банки. 2014. № 1. С. 16-24.
4. Науменкова С.В. Влияние устойчивости денежного обращения на экономический рост / С.В. Науменкова, С.В. Мищенко // Известия Санкт-Петербургского государственного экономического университета. 2013. № 3. С. 14-23.
5. Naumenkova S. Transition to Inflation Targeting in Ukraine: New Tools for Monetary Policy / S. Naumenkova, O. Malyutin, S. Mishchenko // Bulletin of Taras Shevchenko National University of Kyiv. Economics. 2015. № 166. С. 31-39.
6. Науменкова С.В. Підвищення доступності фінансових послуг: актуальні питання регуляторної практики / С.В. Науменкова // Фінанси України. 2013. № 10. С. 20-33.
7. Петріна А. Міжнародний досвід реструктуризації банківської системи за участі держави / А. Петріна // Вісник НБУ. 2011. № . С. 12-17.
8. Жупанин В.В. Організація залучення заощаджень населення на основі випуску казначейських зобов'язань України / В.В. Жупанин // Фінанси України. 2008. № 2. С. 44-58.
9. Іванов В.В. Економіко-правові колізії дослідження фінансових ринків / В.В. Іванов // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Економіка. 2013. № 153. С. 35-41.
10. Крилова В.В. Еволюція банківського нагляду: європейський досвід / В.В. Крилова, Є.А. Швець // Вісник НБУ. 2007. – № 7. С. 5-11.
11. Кротюк В.Л. Еволюція підходів до оцінки капіталу в Базельських угодах / В.Л. Кротюк // Банківська справа. 2005. № 4. С. 3-9.
12. Міщенко В.І. Організація ф'ючерсного валютного ринку / В.І. Міщенко, С.В. Науменкова // Фінанси України. 1998. № 10. С. 60-69.
13. Міщенко В.І. Методологічні та методичні проблеми запровадження таргетування інфляції / В.І. Міщенко // Вісник НБУ. 2006. № 5. С. 22-32.
14. Міщенко В.І. Особливості посткризового реформування фінансового сектору України / В.І. Міщенко // Фінанси України. 2010. № 10. С. 3-14.
15. Соколов Б.І. Роль платіжних систем в забезпеченні устійливого розвитку національної економіки / Б.І. Соколов, С.В. Мищенко // Проблемы современной экономики. 2015. № 2(54). С. 163-168.
16. Сомик А. Базові транспарентні документи грошово-кредитної політики: європейський досвід і перспективи впровадження в Україні / А. Сомик, І. Шумило // Вісник НБУ. 2010. № 2. С. 3-9.
17. Науменкова С.В. Влияние денежно-кредитной политики центрального банка на стимулирование экономического роста / С.В. Науменкова, В.И. Мищенко // Проблемы современной экономики. 2015. № 2. С. 168-174.
18. Мищенко С.В. Стимулирование кредитования как фактор экономического роста / С.В. Мищенко // Вестник Финансового университета. 2013. № 1(73). С. 35-45.
19. Науменкова С. Фінансова інклюзивність та проблеми забезпечення доступу населення до базових фінансових послуг в Україні / С. Науменкова // Вісник НБУ. 2014. № 11. С. 31-37.
20. Гнучкий режим курсоутворення: етапи запровадження та можливі наслідки для економічного розвитку України: науково-аналітичні матеріали. Вип. 15. К.: Національний банк України, 2010. 124 с.
21. Науменкова С. Регулирование денежного обращения на основе использования методов и инструментов денежно-кредитной политики / С. Науменкова, С. Мищенко // Вісник Київського національного університету. Економіка. 2013. № 147. С. 66-72.
22. Буй Т.Г. Використання структурованих цінних паперів для фінансування корпорацій в Україні / Т.Г. Буй // Фінанси України. 2010. № 2. С. 89-101.
23. Науменкова С. Базель I, II, III: розвиток підходів для зміцнення регуляторної основи / С. Науменкова // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Економіка. 2015. № 12. С. 39-48.
24. Міщенко С. Удосконалення управління економічним капіталом банку з урахуванням ризику ліквідності / С. Міщенко // Вісник Університету банківської справи Національного банку України. 2008. № 3. С. 90-93.
25. Науменкова С.В. Сучасні проблеми капіталізації банківської системи України / С.В. Науменкова, В.І. Міщенко // Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики. 2013. № 2. С. 3-11.
26. Приходько Б.В. Трансформація ролі і функцій центральних банків в посткризовий період / Б.В. Приходько, І.В. Соркин, С.В. Науменкова // Экономика и банки. 2014. № 1. С. 7-15.
27. Науменкова С.В. Функціонування недержавних пенсійних фондів на ринку фінансових послуг України / С.В. Науменкова // Фінанси України. 2010. № 4. С. 3-16.
28. Теорія і практика грошового обігу та банківської справи в умовах глобальної фінансової неста-

більності: монографія / за ред. О.В. Дзюбляка. Тернопіль: ФОП Осадца Ю.В., 2017. 298 с.

29. Науменкова С.В. Обстеження збалансованості попиту та пропозиції на кредитному ринку: досвід центральних банків / С.В. Науменкова // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Економіка. 2014. № 10(163). С. 51-57.

30. Міщенко С. Економіко-статистичний аналіз факторів монетизації економіки / С. Міщенко // Вісник НБУ. 2012. № 1. С. 31-33.

31. Шумило І. Теоретичні і практичні аспекти аналізу стану фінансової системи економіки / І. Шумило, Р. Лисенко // Вісник НБУ. 2006. № 3. С. 6-11.

32. Міщенко С. Вдосконалення інституційної структури нагляду за фінансовим сектором / С. Міщенко // Банківська справа. 2007. № 1. С. 41-56.

33. Міщенко В.І. Проблеми вдосконалення управління державними корпоративними правами / В.І. Міщенко, С.В. Науменкова // Економіка України. 2002. № 5. С. 29-36.

34. Сомик А. Доларизація: причини та наслідки для економіки України / А. Сомик // Вісник НБУ. 2007. № 5. С. 28-31.

35. Міщенко В.І. Світові тенденції монетизації економіки / В.І. Міщенко, С.В. Науменкова, І.М. Льон // Фінанси України. 2017. № 9. С. 53-74.

ФІНАНСОВА ПОЛІТИКА СТИМУЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ РЕАЛЬНОГО СЕКТОРУ ЕКОНОМІКИ ЯК СКЛАДНИК РЕАЛІЗАЦІЇ КОНЦЕПЦІЇ ВИПЕРЕДЖАЮЧОГО ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ

THE FINANCIAL POLICY OF STIMULATING THE DEVELOPMENT OF THE REAL SECTOR OF THE ECONOMY AS A COMPONENT OF THE IMPLEMENTATION OF A PROACTIVE ECONOMIC DEVELOPMENT CONCEPT

У статті обґрунтовано теоретичні і методологічні основи, прикладні аспекти формування сучасної фінансової політики як інструменту стимулювання розвитку реального сектору економіки. Визначено місце податкового регулювання як складника реалізації концепції випереджаючого економічного розвитку. Обґрунтовано необхідність запровадження системи податкових кредитів на науково-дослідні та дослідно-конструкторські роботи, що дасть змогу покращити інституційні умови державної фінансової підтримки розвитку галузей економіки у середньо- та довгостроковій перспективі.

Ключові слова: фінансова політика, реальний сектор, податок, оподаткування, податкове регулювання, економічний розвиток.

В статье обоснованы теоретические и методологические основы, прикладные аспекты формирования современной фінансової політики как инструмента стимулирования развития реального сектора экономики. Определено место налогового регулирования как составляющей реализации концепции опережающего эконо-

мического развития. Обоснована необходимость введения системы налоговых кредитов на научно-исследовательские и опытно-конструкторские работы, что позволит улучшить институциональные условия государственной финансовой поддержки развития отраслей экономики в средне- и долгосрочной перспективе.

Ключевые слова: финансовая политика, реальный сектор, налог, налогообложение, налоговое регулирование, экономическое развитие.

The article substantiates the theoretical and methodological foundations, applied aspects of the formation of modern financial policy as a tool for stimulating the development of the real sector of the economy. The place of tax regulation as a component of the implementation of the concept of proactive economic development is determined. The necessity to introduce a system of tax credits for research and development, which will allow improving the institutional conditions of state financial support for the development of economic sectors in the medium and long term, is substantiated.

Key words: financial policy, real sector, tax, taxation, tax regulation, economic development.

УДК 336.027

Нікітшин А.О.

к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів
Вінницький торговельно-економічний інститут
Київського національного торговельно-економічного університету

Постановка проблеми. Фінансова політика держави – це сукупність розподільних і перерозподільних заходів, які проводить держава, з мобілізації надходжень та використання фінансових ресурсів для забезпечення економічного та соціального розвитку країни. Метою фінансової політики є оптимальний розподіл ВВП між галузями народного господарства, соціальними групами населення, територіями. На цій основі в країні має забезпечу-

ватися стійке зростання економіки, вдосконалення її структури, створення сприятливих умов для розвитку підприємств реального сектору економіки усіх форм власності. Фінансова політика має забезпечувати розвиток реального сектору економіки на інвестиційно-інноваційній основі з урахуванням безпекового, економічного, інноваційного, конкурентоспроможного складників, що зумовлює актуальність теми проведеного дослідження.